

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Kvarnstenens förskola

Läsår 2021/2022

Antagen
Mariestad
2021-10-20

Typ av styrdokument: Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Beslutsinstans: Rektor för förskola

Datum för antagande: 2021-10-20

Diarienummer:

Dokumentet gäller för: Kvarnstenens förskola

Giltighetstid: 2021/2022

Tidpunkt för aktualisering: Hösten 2022

Dokumentansvarig: Rektor Jenny Forsell

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Ansvar.....	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	5
2.2 Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier	6
2.3 Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	6
3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	12
3.1 Metod/kartläggning	12
3.2 Kränkande behandling	12
3.3 Sexuella trakasserier	13
3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier.....	14
3.5 Planerade åtgärder för läsåret	16
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet).....	18
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	18
4.2 Medarbetares delaktighet	18
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	19
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	19
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn	19
5.2 Rutin när barn kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn	20
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	21
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	22
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	22
5.6 När verksamheten diskriminerar barn.....	22
6. Referenser.....	23
7. Bilagor	24
7.1 Definitioner.....	24
7.2 Lagstiftning och styrdokument	26
7.3 Anmälningsskyldighet	27

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1 Syfte

Kvarnstenen förskolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2 Ansvar

Förskolans rektor ansvarar för framtagandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Kvarnstenens förskola	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
<p>Planerade främjande åtgärder på Kvarnstenens förskola:</p> <p>Vi pedagoger samtalar med barnen och ger dem verktyg att avstyra konflikter och kränkningar.</p>	Ja
Vi skapar åldersanpassade lärmiljöer.	Ja
Delar barngruppen och skapar mindre sammanhang. Arbetar främjande för att skapa struktur vid rutinsituationer.	Ja
Relationsskapande förhållningssätt där vi är närvarande, lyhörda pedagoger med fokus på anknytningsperspektivet.	Ja
I dialog med barnen lyfter vi olikheter som en tillgång.	Ja
<p>Planerade förebyggande åtgärder på Kvarnstenens förskola</p> <p>Skapa trygghet på toaletten och hallsituationen.</p>	
Vid omorganisering av barngrupperna fokusera på anknytning och trygghet.	Ja
Medvetenhet kring hur vi pedagoger uttrycker oss kring genus, pojke/flicka.	Ja
Pedagoger delar upp sig på gården för att finnas nära barnen.	Ja

2.2 Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Inga ärenden om diskriminering eller kränkande behandling har inrapporterats under verksamhetsåret 20/21. Pedagogerna har arbetat aktivt och metodiskt för att skapa god atmosfär och ett öppet förhållningssätt i barngrupperna och på enheten för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

2.3 Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Att vi inte har några ärenden om diskriminering eller kränkande behandling visar på ett fungerande arbete i vår verksamhet. Samtidigt anser vi att det är ett ständigt pågående arbete som alltid kan utvecklas och behöver vara levande tillsammans med barnen.

Under föregående läsår har vi arbetat utifrån de främjande och förebyggande åtgärder som vi har satt upp på följande sätt.

Främjande

Vi pedagoger samtalar med barnen och ger dem verktyg att avstyra konflikter och kränkningar

För att ge barnen verktyg att samtala om och avstyra konflikter och kränkningar har vi med de yngre barnen valt att sätta ord på vad barnen har velat säga till varandra. Detta har genomsyrat arbetet under året. För att förtydliga ytterligare har vi medvetet arbetat med TAKK som förstärkning. Vi anser att det har hjälpt barnen att utveckla sitt språk och sin förståelse för varandra. Detta har varit viktigt för att barnen ska göra sig förstådda och på så sätt utveckla goda relationer till sina kamrater. Det har också hjälpt dem att bli mer delaktiga i lek och aktiviteter samt utöva ett större inflytande över utbildningen.

”Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation.”

”Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt.” (Skolverket, 2018).

Vi har fokuserat mycket på att bekräfta barnens positiva handlingar mot varandra. När situationer uppstått där barn uttryckt stark frustration har vi varit tydliga med att sätta ord på barnets känslor så att de andra barnen getts möjlighet att skapa en förståelse för vad som sker samtidigt som vi visar att det är bra att uttrycka känslor, och vikten i att bemöta barnet i deras känslor.

Med de äldre barnen har vi tillsammans arbetat fram en kompissole per avdelning utifrån situationer, reflektioner och diskussioner som har uppstått. Vi har läst kompisböcker för att synliggöra olika situationer som kan uppstå. Detta har vi arbetat kontinuerligt med varje dag i verksamheten. Utifrån arbetet med kompissole och kompisböckerna upplever vi att barnen har fått en djupare förståelse och ytterligare verktyg i sitt sociala samspel. Vi har sett en förändring i barnens agerande mot varandra, de har blivit mer vänliga och hjälpsamma mot varandra och deras positiva handlingar har smittat av sig i gruppen. Genom att vi pedagoger har varit närvarande och uppmärksamma har vi kunnat möta och uppmuntra barnens positiva handlingar.

När en konflikt uppstått har vi varit inlyssnande till vad som har startat konflikten och frågat barnen hur de tycker att konflikten ska lösas. På så sätt har vi gett barnen verktyg och strategier att lösa problem och meningsskiljaktigheter, vilket vi ser som ett hållbart lärande i vårt demokratiska samhälle. Barnen har ständigt utvecklats i sin förmåga att komma med förslag på hur konflikter kan lösas och på att medla på egen hand då vi inte har kommit med färdiga lösningar utan tillsammans med barnen resonerat kring hur konflikten har uppstått och hur den kan lösas. Vi har sett en utveckling hos barnen där de har blivit mer inbjudande och öppna i sitt sociala samspel, vilket vi anser är ett resultat av det främjande arbete och närvaro vi pedagoger haft i barnens lek. Genom vår närvaro i leken har vi skapat förutsättningar för att hjälpa barnen att se flera synpunkter än bara sin egen, att träna på att berätta sin egen upplevelse och att höra hur kompiserna har upplevt samma situation. Vår närvaro har även skapat förutsättningar för att medla i konflikten då vi varit med från start och har inblick i hur konflikten uppstod och bakgrunden till det.

Åldersanpassade miljöer

På förskolan har vi arbetat med att skapa åldersanpassade lärmiljöer där miljö och material har anpassats utifrån barnens ålder och mognad för att barnen ska utmanas och inspireras. Det behöver i miljön finnas en progression i materialet och det har vi utmanat dem med. Materialet har varit tillgängligt för att barnen själva ska kunna plocka fram. I skapandet av våra lärmiljöer har vi haft fokus på hållbara relationer och skapa förutsättningar för samspel, kommunikation, och vad som intresserar barnen, vilket vi upplever att vi har fångat dem i. Vi vill att våra lärmiljöer ska vara samspelsarenor där barnen kan mötas i lek och utforskande. Vi anser att det är viktigt att förändra miljön kontinuerligt utifrån barnens utveckling, intressen och vårt projekt. Vi har sett ett ökat intresse från barnen när något i miljön och material har förändrats. På så sätt anser vi att de kan utvecklas vidare i sin proximala utvecklingszon.

Vi pedagoger har lagt stort fokus på att observera barnen i leken och i deras relationsskapande och genom detta sett barnens intressen. Detta har vi antecknat och tagit med oss till reflektionstillfällen för att kunna lyfta hur vi kan utmana och följa barnen i deras utveckling. Vi har sett att barnens relationer och konstellationer vidgats och att barnens fokus ändrats genom att de väljer vilken lärmiljö de vill leka i framför vem de vill leka med. Vi har sett ett behov hos barnen att vi pedagoger ständigt behöver observera och reflektera kring leken och lärmiljöerna och hur de ska utmana barnen på bästa sätt.

"Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. (Lpfö18).

Dela i mindre grupper för att skapa sammanhang.

Vi har skapat förutsättningar för en trygg och hållbar atmosfär där barnen vill och vågar lära genom att dela barngruppen i mindre grupper och på så sätt gett dem tid för att samspeka och utforska i ett mindre sammanhang och för att på bästa sätt kunna utmana varje enskild individ. De mindre sammanhangen har skapat mer lugn i miljön vilket bidragit till att vissa barn tagit mer plats och mer initiativ till uttryck. För oss är det av stor vikt att varje barn får och kan göra sin röst hörd. Genom detta har vi pedagoger getts större möjlighet till att vara mer närvarande och lyhörda för att på så sätt kunna utveckla leken och möta varje barns behov. Det har skapat förutsättningar för att fördjupa anknytningen och stärka relationerna mellan barnen och pedagogerna. Vi har observerat att barnen tar mer plats i en mindre grupp, vilket vi anser stärker tilliten till sin egen förmåga för att våga prova och träna för att sedan kunna lyckas.

Vi ser grupperna som en framgångsfaktor för att skapa trygghet hos barnen. Trygghet kring struktur men även trygghet kring att skapa relationer i mindre sammanhang för att kunna ta plats i gruppen och skapa nya lekrelationer än de som sker i den stora gruppen. Att vi har delat upp oss i mindre grupper har skapat större förutsättningar för delaktighet och inflytande.

Arbeta främjande för att skapa struktur vid rutinsituationer

En framgångsfaktor har varit att vi pedagoger har haft en samsyn i arbetslagen som barnen känt trygghet i. Även vår samsyn kring förhållningssätt och förståelse för varje enskilt barns behov har haft stor betydelse för hur undervisningen har utformats och vilka val vi har gjort. Vi har haft rutiner som vi följt, ex i hallsituationen. Vi har låtit barnen gå ut några barn i taget för att skapa lugn och trygghet. Att arbeta i mindre grupper, så långt det varit möjligt, har främjat barnens relationer och samspel. Vi har haft tydliga rutiner för barnen och för oss pedagoger, detta för att få ett bra flyt genom dagen då fokus ska ligga på undervisning och relationer inte på t.ex. vem som ska sitta vart vid lunchen. Tydliga rutiner för barnen har skapat trygghet då vi upplever att de själva vet vad som förväntas av dem. Vi upplever att tydliga rutiner för barnen bidrar till att det blir mindre antal konflikter mellan barnen och mellan pedagoger och barn i vardagssituationer. Att vi pedagoger har en samsyn och gott klimat i arbetsgruppen skapar även förutsättningar för att agera förebilder inför barnen i samspel med varandra.

Tydliga och nedskrivna rutiner för pedagoger är även det mycket viktigt. Om ordinarie pedagoger är frånvarande ska vikarier kunna följa avdelningens rutiner så att verksamheten ska flyta på så bra som möjligt. Vi upplever att när det

finns tydliga rutiner på avdelningarna så skapas det en arbetsro och det blir mindre stress.

Den organisation som vi anser främjar barnens utveckling och relationer när vi delar dem för att skapa mindre sammanhang, har rubbats när det under året varit hög sjukfrånvaro på grund av rådande pandemi, samt att det ibland inte funnits vikarier att tillgå. Vi upplever att det vid dessa tillfällen har skapat oro i grupperna och i organisationen och då har strukturen varit svår att upprätthålla vilket har lett till att fler konflikter uppstått mellan barnen.

Relationsskapande förhållningssätt där vi är närvarande, lyhörda pedagoger med fokus på anknytningsperspektivet

Vi har lagt stor vikt vid att barnen ska känna en trygg anknytning till oss pedagoger och till gruppen. Det har varit av stor vikt för oss att barnen känner sig lyssnade på, och kommer till oss om det behövs. Vi har fokuserat på hållbara relationer där vi som pedagoger arbetat nära barnen och bemött och bekräftat dem i deras lek och i deras samspel med varandra. Vi har gjort saker tillsammans för att skapa gemenskap, ha roligt tillsammans och visat att vi är genuint intresserade av barnens intressen och hur de mår. När vi har varit nära barnen har vi skapat förutsättningar för att skapa trygga och hållbara relationer där vi kan upptäcka och ha roligt tillsammans.

För att kunna se alla barn har vi varit närvarande i barnens lek och utforskande vilket har skapat trygghet och hjälpt dem vidare i sin utveckling. Vid aktiviteter har vi så långt det varit möjligt delat barngruppen i mindre grupper. En framgångsfaktor har varit att vi har fokuserat på att vara nära barnen "på golvet" i deras lek. På så sätt har vi kunnat arbeta för att stötta dem i att söka samspel och skapa förutsättningar för goda möten barnen emellan, vilket är delar i att kunna uppnå vårt mål inom värdegrundsarbetet. Vår roll som pedagog för att stötta barnen i deras lek, relationsskapande och lärande innebär att vara lyhörda och närvarande för att bemöta barnen i utmaningar som sker i leken och i lärandet. Vi har satt ord på barnens handlingar och utforskande för att uppmärksamma och synliggöra deras tankar och handlingar, både det enskilda barnet men även i relation till andra.

"Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. När någon i arbetslaget följer eller leder lek på lämpligt sätt, antingen utanför leken eller genom att själva delta, kan faktorer som begränsar leken uppmärksammas samt arbetssätt och miljöer som främjar lek utvecklas. Genom en aktiv närvaro är det möjligt att stödja kommunikationen mellan barnen samt förebygga och hantera konflikter." (Skolverket, 2018).

I dialog lyfter vi olikheter som en tillgång

Vi har lagt stor vikt vid att uppmärksamma barnens och våra olikheter, som något positivt och som en tillgång i vår vardag för att vidga barnens förståelse för vad olikheter kan innebära. Alla är olika och olika är bra då det berikar gruppen och dess dynamik. Att vi pedagoger har varit närvarande och inlyssnande ser vi också som en framgångsfaktor i arbetet kring att skapa

trygghet för gruppen då vi kunnat se varje barn, lyfta dem och ge dem verktyg för att utveckla kommunikation och samspel.

Vi har pratat om att allas åsikter och sätt att göra saker är okej, det finns inga rätt och fel, och inte bara ett sätt att se på saker. Vi känner att barnen har varit trygga och kommit till oss för att få hjälp, stöd eller närhet. Flera av barnen har blivit öppnare och deltar mer aktivt i samtal och andra kommunikationsvägar. De har vågat och velat delge sin åsikt och syn på situationen vilket vi ser som ett resultat av att vi har arbetat aktivt med att skapa en öppen samtalskultur som alla känner sig som en viktig del av. Barnen har blivit bra på att erbjuda sig att hjälpa varandra i situationer som de kan, och tar gärna emot hjälp. Vi ser det som ett exempel på att barnen är trygga i att använda sina olika kunskaper och färdigheter och känner en tillit till sin egen förmåga.

Förebyggande

Skapa trygghet på toaletten och hallsituationen

Vi har arbetat aktivt med att skapa fungerande och trygga toalettsituationer men vi upplever att vi har för lite barntoaletter för att det ska kunna bli helt bra.

På en avdelning har vi satt upp bilder på barnens toalett för att uppmuntra till samtal och avdramatisera toalettbesöket vilket vi märkt skapar trygghet då barn tidigare visat att de varit otrygga och känt oro inne på toaletten. Vi har utgått från varje individ för att få toalettbesöken att fungera ex de väljer själva om dörren ska vara öppen eller stängd. Då vi endast har en toalett får barnen vänta på sin tur utanför toaletten vilket gör att det blir många barn som ser varandra gå på toaletten. Dock finns valmöjligheten att kunna stänga dörren om de själva vill det.

Med de äldsta barnen har vi arbetat medvetet kring att skapa en trygg toalettsituation och har varit noga med att följa med barnen i början för att de ska kännas att vi funnits tillgängliga om det skulle vara någonting som de behöver hjälp med. Samma medvetenhet har funnits hela året hos oss pedagoger även om vi inte behöver hänga med barnen i samma utsträckning. Situationen kring toaletten i hallen är inte helt optimal och vi upplever att det fortfarande skapas konflikter där. Vi upplever samtidigt att situationen ändå blivit bättre när förskoleklassen inte passerar oss men arbetar medvetet med att det ska finnas pedagoger nära till hands.

Vid omorganisering av barngrupperna fokusera på anknytning och trygghet

Vid inskolningar har vi arbetat med föräldraaktiv inskolning och alla pedagoger har varit delaktiga i inskolningarna av de nya barnen. Detta har vi gjort för att barnen ska känna trygghet till oss alla och sammanhanget i förskolan. Vi upplever att vårdnadshavare har varit nöjda med upplägget att vara aktiva i inskolningen. Vi pedagoger har varit lyhörda och sett till varje barns behov och därav har inskolningstiden sett lite olika ut för de barn som skolats in. Vi har utgått från anknytningsteorin och lagt mycket tid på att skapa goda och hållbara relationer till varje barn och vårdnadshavare. Vi har gett barnen och deras föräldrar möjlighet att bekanta sig med oss pedagoger och förskolan i lugn och ro. Detta tror vi har bidragit till att barnen trivs och känner trygghet vilket gör att de kan upptäcka, utforska och utvecklas här på förskolan.

Något vi pedagoger reflekterat över är att vi inte hann prata ihop oss innan inskolningarna startade på grund av rådande situation i samhället, och utifrån det blev det heller inga inskolningssamtal vilket vi saknade. Dock tyckte vi att inskolningarna ändå fungerade mycket bra då vi lade mycket tid på att skapa goda relationer samt att vi pedagoger är och har varit öppna gentemot varandra och ställt frågor om det är något vi undrat eller funderat över. Det vi bär med oss till framtida inskolningar är vikten av att vi pedagoger skapar möjlighet till samtal och reflektion innan för att kunna vara väl förberedda och möta frågor från föräldrar under inskolningen.

En framgångsfaktor har varit att vi kunnat få tid att lära känna de barnen som skolades in förra året innan de nya barnen började. Detta har gjort att vi fått skapa goda rutiner som gett trygghet och tillit till oss pedagoger i ett mindre sammanhang. Anknytningen har haft stor betydelse för att barnens trygghet på förskolan, att de vågat delta i aktiviteter, gjort aktiva val och kunnat utöva inflytande på utbildningen.

Under våren har de flesta avdelningar arbetat med övergångar till barnens nya avdelningar på ett aktivt sätt genom att barnen har fått vara i sina nya lärmiljöer och mött sina nya pedagoger tillsammans med en trygghetspedagog. När barnen byter avdelning har vi organiserat för att minst en pedagog ska följa med barngruppen som en trygghet. Vi jobbar aktivt med att "alla barn är allas barn" vilket skapar förutsättningar för att barnen blir trygga.

Medvetenhet kring hur vi pedagoger uttrycker oss kring genus

I skapandet av våra lärmiljöer har vi inte haft fokus på genus utan fokus har legat på att skapa förutsättningar för samspel, kommunikation och vad som intresserar barnen. Vi har erbjudit samma material till alla och barnen har lekt med det som intresserar dem oavsett kön. Vi har arbetat för att alla miljöer och allt material ska vara för alla. För oss är det en självklarhet att vi behandlar varandra som olika, unika individer och ser fördelarna med det med olika intressen och förmågor.

”Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar” (Lpfö18).

Pedagoger delar upp sig på gården för att finnas nära barnen

På gården har vi arbetat aktivt med att vara närvarande i barnens lek och delat upp oss på gården. Det kräver mycket kommunikation och dialog mellan oss pedagoger för att finnas där på alla platser och vi behöver ständigt ha i åtanke att behovet av stöttning i barnens lek, alltid finns. Eftersom gården är stor och svåröverskådad gäller det att vi litar på varandra och har bra kommunikation om var man placerar sig.

Vi har även delat upp oss och utnyttjat baksidan när det funnits tillräckligt med pedagoger ute för att skapa mer lugn på gården. Det har skapat förutsättningar för att barnens trygghet har ökat och barnens relationer stärkts då vi pedagoger har funnits närvarande och kunnat stötta barnens lek samt förhindra konflikter

och ge dem verktyg att reda ut dem som redan uppstått. Vi kan fortfarande bli bättre på att sprida ut oss på gården.

Vi är noga med att alla barn är allas barn och det blir ännu tydligare ute då barnen kan gå till vilken som av oss pedagoger.

3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Metod/kartläggning

För att kartlägga vilka risker och hinder som finns i vår verksamhet för att diskriminering och kränkande behandling uppstår har vi pedagoger fört gemensamma diskussioner och reflektioner på enheten samt gjort en analys av föregående års plan. Vi har gjort observationer i barngrupperna och fört samtal med barnen.

På Kvarnstenens förskola har vi identifierat följande risker och hinder:

3.2 Kränkande behandling

Risker och hinder för kränkande behandling	Analys av de orsaker till de risker och hinder för kränkande behandling som upptäcks.
<p>Kränkande behandling En risk för kränkande behandling, oavsett vilken diskrimineringsgrund det gäller, anser vi är då barnen leker ensamma utan närvarande pedagoger samt vid situationer där många barn samlas samtidigt, till exempel i tamburen.</p> <p>I samspelssituationen kan en kränkning vara både en handling, gester och mimik eller genom ord.</p> <p>Ensamarbetande pedagoger ökar risken för möjligheten till att kränkningar uppstår.</p> <p>Vi har identifierat att det finns risker för diskriminering och kränkande</p>	<p>Kränkande behandling Vi arbetar främjande genom samtal med barnen där barnen får sätta sig in i och fundera kring situationer som kan uppstå och hur vi ska vara mot varandra. Genom samtal skapar vi förståelse för att alla är olika och att vi tycker, tänker och känner olika.</p> <p>När en konflikt sker stöttar vi barnen att lösa den och med de yngre sätter vi ord på vad som hänt och pratar om känslor.</p> <p>Vi pedagoger delar upp oss i våra lärmiljöer för att vara nära barnen i deras lek och samtal. Vi är lyhörda och närvarande pedagoger i barnens lek och genom vårt relationsskapande så har vi hög medvetenhet om vart konflikter lätt kan uppstå. Alla barn är alla pedagogers ansvar, barnen ska känna trygghet i att gå till alla pedagoger.</p>

<p>behandling vid toalettbesök. De äldre barnen har toaletterna ute i korridoren där det också rör sig elever, lärare i skolan och vårdnadshavare. Även vid blöjbyten kan kränkningar uppstå då skötborden inte är avskilda från insyn och flera barn kan vara i rummet under tiden.</p> <p>Vi ser även att risk för kränkningar kan uppstå vid konflikter, oavsett om det är barn eller vuxna som är inblandade.</p>	<p>Vi delar barngruppen i mindre grupper för att skapa ett mindre sammanhang för barnen. Vi försöker utnyttja alla ytor både ute- och inomhus. För att skapa en lugn känsla tänker vi pedagoger efter hur vi gör vid in- och utgång för att vi inte ska bli för många i hallarna och på toaletterna samtidigt.</p> <p>Vi arbetar kontinuerligt med att värna om barnens integritet. På avdelningarna där de yngre barnen är har barnen i större utsträckning möjlighet att få en bättre toalettsituation p.g.a. lokalerna. På de avdelningar som ligger i skolans lokaler försöker vi att vara en vuxen i närheten vid toalettbesök.</p>
---	--

3.3 Sexuella trakasserier

Risker och hinder för sexuella trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Sexuella trakasserier</p> <p>Då barnen leker i undanskymda miljöer samt vid toalettbesök eller blöjbyten finns risk för sexuella trakasserier. Barnen kan känna sig utlämnade då det finns insyn vid fönster och dörröppningar.</p> <p>Barnen kan uttala negativa kommentarer, nedlåtande gester, beröring av något annat barns kropp som upplevs som kränkande.</p>	<p>Sexuella trakasserier</p> <p>Vi är närvarande och inlyssnande pedagoger.</p> <p>Vi är delaktiga och vägledande i samtal eller situationer tillsammans med barnen. Vår mening är att vi då kan motverka att sexuella trakasserier uppstår.</p> <p>Vi pedagoger delar medvetet upp oss i de olika lärmiljöerna som finns på förskolan.</p> <p>Vi värnar om barnens integritet vid blöjbyten och toalettbesök.</p>

3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier

Risker och hinder för diskriminering och trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Kön</p> <p>Risker för kränkande behandling kan uppstå då barnen hamnar i diskussioner kring vad de anser är pojkigt och flickigt.</p> <p>En risk kan vara att vi som pedagoger inte är könsneutrala i vårt bemötande.</p>	<p>Kön</p> <p>Vi arbetar utifrån att alla barn är unika individer oavsett kön. Alla material, miljöer och aktiviteter är för alla baserat på intresse och lust.</p> <p>Vi pedagoger är närvarande i barnens samtal och lek och tänker på hur vi uttrycker oss och agerar.</p>
<p>Könsöverskridande identitet eller uttryck</p> <p>Vid samtal barnen emellan, och i leksituationer där barnen leker utan pedagogers närvaro.</p> <p>En risk är att vi omedvetet kan kränka genom att prata om pojkar och flickor istället för att använda barnens namn – till exempel att vi ropar ”kom nu tjejer” till tre flickor som leker i grupp på gården.</p>	<p>Könsöverskridande identitet eller uttryck</p> <p>Vi arbetar ständigt med att barnen inte ska begränsas utifrån könsnormer, utan får känna trygghet i att vara sig själva. Det är en pågående diskussion om hur vi förhåller oss tillsammans med barnen.</p> <p>Vi pedagoger behöver vara medvetna om hur vi uttrycker oss om barns könsidentitet, kring lek, material, pojkigt/flickigt i samtal och med vårt kroppsspråk. Vi behöver tänka kring vad vi erbjuder för material och hur de kan uppfattas.</p>
<p>Etnisk tillhörighet</p> <p>En risk som vi ser är om det inom barngruppen bildas grupperingar p.g.a. etnicitet eller att det bildas ett utanförskap.</p> <p>Missuppfattningar kan lätt uppstå både mellan barn-barn, barn-pedagog, pedagog-vårdnadshavare då språkliga missuppfattningar uppstår.</p>	<p>Etnisk tillhörighet</p> <p>På vårt första samtal med vårdnadshavare frågar vi om deras etniska och religiösa tillhörighet, för att få en förståelse och så att vi kan möta barnens tankar och frågor. Vid behov använder vi oss av tolk för att undvika missuppfattningar.</p> <p>Vi är nyfikna och genuint intresserade av alla barnens hemkulturer och får då</p>

	<p>intressanta diskussioner tillsammans med barnen. Det är av stor vikt att vi bemöter barnens tankar och frågor.</p> <p>Vi arbetar mot grupperingar p.g.a. etnicitet eller religion för att alla ska känna en tillhörighet i gruppen. Vi tänker på att den information som vi ger vårdnadshavare ska finnas tillgänglig på flera språk för att alla ska kunna ta del av den.</p>
<p>Religion eller annan trosuppfattning</p> <p>Precis som vid etnisk tillhörighet så ser vi en risk att det inom barngruppen kan bildas grupperingar och utanförskap p.g.a. religion eller trosuppfattning.</p> <p>Risk för att barn känner sig utanför eller utpekade kan uppstå vid religiösa högtider, specialkost, gymnastik, toalett/blöjbyte.</p>	<p>Religion eller annan trosuppfattning</p> <p>Vi behöver lära oss mer om de religioner vi möter och vi frågar vårdnadshavarna vid inskolningssamtal om vi behöver tänka på någonting särskilt utifrån barnets religion eller trosuppfattning. Vi informerar om våra traditioner och hur de går till.</p> <p>I barngruppen lyfter vi olikheter som en tillgång och pratar vi om att allas vardag ser olika ut och att det finns olika sätt att till exempel fira högtider eller göra vardagliga händelser.</p>
<p>Funktionsnedsättning</p> <p>En risk vid funktionsnedsättning kan vara att barnet inte kan delta i alla aktiviteter på samma sätt som de andra barnen. Vår utemiljö är i dagsläget inte anpassad för en fysisk funktionsnedsättning.</p> <p>När det gäller funktionsnedsättningar som inte syns kan det vara en risk att det blir för högt ljud eller för mycket synintryck då flera av våra avdelningar består av ett stort rum som delas in i olika lärmiljöer.</p>	<p>Funktionsnedsättning</p> <p>Vi anpassar vår verksamhet i den mån det går för att den ska passa alla barns olika förutsättningar så att alla kan delta i det som intresserar dem. Det gäller både miljö, aktiviteter och förhållningssätt.</p> <p>Vi pedagoger behöver ha en kunskap kring barngruppens olika behov och arbeta för att dela barngruppen i mindre grupper alternativt använda andra miljöer eller rum för att kunna skapa mindre sammanhang när det behövs.</p>

<p>Sexuell läggning</p> <p>Vid diskussioner och samtal om familjesituationer så kan en risk vara att vi pedagoger eller barnen agerar utifrån att normen är att en familj består av mamma, pappa och barn. Detta kan få till följd att barn upplever ett utanförskap.</p> <p>Risk för kränkning finns i barnens lek och samtal.</p>	<p>Sexuell läggning</p> <p>Vi pratar om att det är positivt att vi alla är olika.</p> <p>När barnen beskriver sina familjer, så blir det naturligt att prata om hur olika en familj kan se ut. Vi pedagoger behöver vara närvarande i samtal som uppstår barnen emellan.</p> <p>Vi behöver tänka på att använda ordet vårdnadshavare i samtal med vuxna för att ingen ska känna sig diskriminerad.</p> <p>Det är viktigt att vi har en öppen dialog med vårdnadshavarna, och är uppmärksamma på hur till exempel vårdnadshavare av samma kön blir titulerade av barnet.</p>
<p>Ålder</p> <p>En risk är att de yngsta barnen på förskolan har svårigheter med att göra sin röst och vilja hörd framförallt utomhus. Vi ser att det kan leda till minskat inflytande hos barnen i vår utbildning.</p>	<p>Ålder</p> <p>Det är viktigt att vi anpassar våra miljöer utifrån den barngruppen som är i den. Vi lägger stort fokus på tillgänglighet med material i barnens höjd.</p> <p>Det är viktigt att vi pedagoger är lyhörda på de uttryck som barnen visar både med mimik, gester och ord. Vi pratar med alla barnen om att alla deltar utifrån sina förutsättningar och hjälper till när det behövs.</p> <p>För att göra vår utemiljö mer tillgänglig och lugnare för de yngsta har vi valt att använda cyklar främst på baksidan. Vi pedagoger behöver vara behjälpliga för att skapa större tillgänglighet för de yngsta barnen i vår utemiljö.</p>

3.5 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1

Planerade främjande åtgärder på Kvarnstenens förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Vi pedagoger samtalar med barnen och ger dem verktyg att avstyra konflikter och kränkningar.	Ständigt pågående	Vi är nära barnen i deras lek och samtal. Vi finns med som en hjälpande hand för att konflikter ska kunna redas ut utan att någon känner sig kränkt. Samtal, reflektion utifrån böcker, kompisol med mera är arbetssätt som vi använder oss av.	Alla pedagoger
Vi skapar åldersanpassade lärmiljöer.	Ständigt pågående	Observera och reflektera kring barnens behov och intressen för att utveckla en stimulerande lärmiljö där barnen kan mötas och samspela.	Alla pedagoger
Skapa mindre sammanhang och arbeta främjande för att skapa struktur vid rutinsituationer.	Ständigt pågående	Dela barngruppen i mindre grupper. Prata ihop oss om hur vi gör vid olika delar av dagen för att skapa lugn i verksamheten.	Alla pedagoger
Relationsskapande förhållningssätt där vi är närvarande, lyhörda pedagoger med fokus på anknytningsperspektivet.	Ständigt pågående	Vi är nära barnen i deras lek. Vi bygger upp tillitsfulla relationer där barnen känner sig trygga och sedda.	Alla pedagoger
I dialog med barnen lyfter vi olikheter som en tillgång.	Ständigt pågående	På olika sätt pratar vi om våra olikheter. Att vi alla är unika individer som tycker, tänker och känner olika.	Alla pedagoger
Planerade förebyggande åtgärder på Kvarnstenens förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Skapa trygghet på toaletten och hallsituationen.	Ständigt pågående	Vi pedagoger finns nära till hands både vid toalett- och hallsituation. Vi hjälper till utifrån barnens önskemål och behov och reflekterar kring hur vi kan utveckla situationen till det bättre.	Alla pedagoger

Vid omorganisering av barngrupperna fokusera på anknytning och trygghet.	Vid omorganisering	En trygghetspedagog följer med barngruppen när vi roterar på våra avdelningar. De barn som påverkas av omorganisation besöker sin nya avdelning för att bekanta sig med miljön och pedagoger tillsammans med en trygghetspedagog.	Rektor och pedagoger
Medvetenhet kring hur vi pedagoger uttrycker oss och agerar.	Ständigt pågående	Vi agerar som förebilder och bemöter alla på ett respektfullt sätt. Vi diskuterar och reflekterar utifrån planen och vad vi behöver tänka på utifrån de olika diskrimineringsgrunderna.	Alla pedagoger
Pedagoger sprider ut oss i våra olika lärmiljöer för att finnas nära barnen.	Ständigt pågående	Vi delar upp oss i våra lärmiljöer både ute och inne för att finnas nära barnen i deras lek och samtal för att skapa trygghet.	Alla pedagoger

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

I framtagandet av planen har vi tagit med oss barnens tankar, reflektioner och åsikter. Vi för en dialog tillsammans med barnen om hur man ska vara mot varandra. Med de yngre barnen sätter vi ord på känslor och handlingar. Med de äldre barnen arbetar vi till exempel med ”kompissol” där barnen bestämmer vilka lekregler som vi ska ha på avdelningen. Vi läser kompisböcker och diskuterar innehållet tillsammans. Vi utformar lärmiljöer där barnen ges möjlighet att mötas och samspela.

4.2 Medarbetares delaktighet

Rektor ansvarar för att all personal på förskolan, inklusive kök, städ och vaktmästare tar del av planen och att deras åsikter vägs in vid utformningen av planen. Rektor och medarbetare informerar nyanställda om planen och hur vi på Kvarnstenens förskola arbetar systematiskt för att nå de främjande och förebyggande åtgärderna.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling finns tillgänglig i hallarna på förskolan och på Mariestads kommuns hemsida. Vårdnadshavare informeras om planen och var man kan ta del av den vid inskolningssamtal, på utvecklingsamtal och på föräldrasamverkansmöten. Vårdnadshavares eventuella synpunkter vägs in vid utformandet av planen.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Om en konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling uppstår på Kvarnstenens förskola följer vi nedanstående rutiner.

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens pedagoger.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn	Pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Pedagog

5.2 Rutin när barn kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns pedagoger.	All personal
3.	Informera berörda barns vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier (utifrån mognad)	Pedagog
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barns vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör	Rektor

	intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	
--	--	--

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas respektive avdelningschef.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/ information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera pedagog
B. Personal utsätter barn för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter barn för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter barn för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera avdelningschef för förskolan.

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera avdelningschef för förskolan.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn

Informera avdelningschef för förskolan.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEQ vid åsikter om utbildningen.

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

^{2,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.